Від Пляшевої до Берестечка й Острова — широке поле. Влітку 1651 року тут лютувала битва, що вписала героїчну й трагічну сторінку в історію нашого народу. І хоча тоді доля відвернулася від України, та військо під проводом Богдана Хмельницького вкрило себе невмирущою славою.

Ось що розповів про ті події безсторонній свідок француз П’єр Шевальє:

"В одному місці серед болота екупчились триста козаків і хоробро оборонялися проти великого числа атакуючих, які натисли на них звідусюди. Щоб довести своє зневажливе ставлення до життя, яке(поляки)обіцяли їм дарувати, та до всього, що є найціннішого в житті, вони витягали з кишень гроші та кидали їх у воду. Оточені зусібіч, вони майже всі полягли один по одному, і жоден із них не здався без бою. Врешті залишився один, який впродовж трьох годин чинив опір усьому польському війську. Він знайшов на болотяному озерці човна і прикривався його бортом від польських куль. Втративши весь свій порох, вхопив косу і відбивався нею від напасників... Козак, хоча й був прошитий чотирнадцятьма кулями, мужньо зустрів ворогів. Це вельми здивувало польських вояків і навіть його королівську величність. Короля дуже захопила хоробрість цієї людини, і він наказав гукнути, що подарує козакові життя, коли той складе зброю. На це козак гордо відповів, що про життя він уже не дбає, а хоче вмерти, як справжній вояк. Його вбив ударом списа німець, який прийшов на допомогу атакуючим..."

Союзники козаків — кримські татари — втекли з поля бою, підступно полонивши Богдана Хмельницького. Та українське військо, зазнаючи величезних втрат, усе ж зуміло вийти з оточення під проводом Івана Богуна і зберегти основні сили для боротьби з польською шляхтою.

Про Берестецьке поле залишив незабутні рядки Великий Кобзар:

Ой, чого ти почорніло,

Зеленеє поле?

— Почорніло я од крові

За вольную волю.

Круг містечка Берестечка

На чотири милі

Мене славні запорожці

Своїм трупом вкрили...

Українці пам’ятають, українці душею наслухають мову Берестецького поля: "Почорніло я, зелене, та за вашу волю..."

1914 року на Журавлисі — невеличкому острівці біля села Пляшевої — звівся мурований Георгіївський храм-пам’ятник, розписаний відомим українським художником Іваном їжакевичем та його учнями. У цьому храмі стоїть саркофаг із останками козаків та селян, полеглих у Берестецькій битві 1651 року. Сюди ж, на Журавлиху, перенесено з села Острова дерев’яну Михайлівську церкву. За переказами, Богдан Хмельницький із козаками освячували в ній перед битвою зброю. Михайлівська церква з’єднана з Георгіївським храмом 50-метровим підземним переходом. Поряд — музей із зброєю, знайденою на місці битви.

Нині до цього святого місця, що носить назву "Козацькі могили", приїжджають українці з усього світу. А у червні, у дні вшанування героїв Берестецької битви сюди приходять жителі навколишніх сіл,

прибувають письменники, співаки, художники та вчені. У Георгіївському храмі правиться служба на честь полеглих; посилена гучномовцями, урочисто пливе над Журавлихою і Берестецьким полем вічна луна мідноголосих дзвонів.